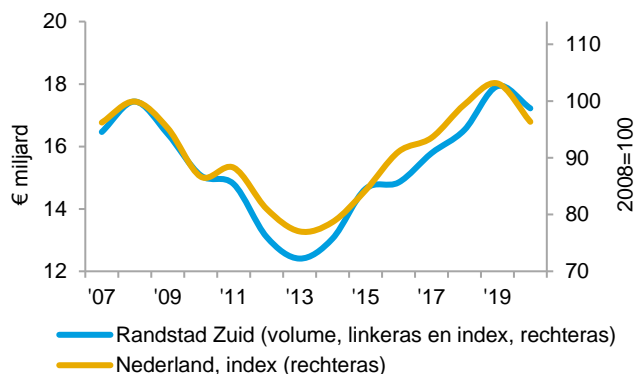

Samen met het EIB brengt Bouwend Nederland op BouwActueel alle relevante economische markt- en bedrijfsvoeringsinformatie voor leden bijeen. De website biedt inzicht in recente ontwikkelingen, prognoses en kengetallen bedrijfsvoering. Dit betreft zowel landelijke informatie als informatie voor de regio. Deze kwartaalrapportage biedt u inzicht in actuele economische ontwikkelingen voor uw regio en deelsector. Meer informatie vindt u op www.bouwendnederland.nl/bouwactueel.

Ontwikkeling bouwproductie

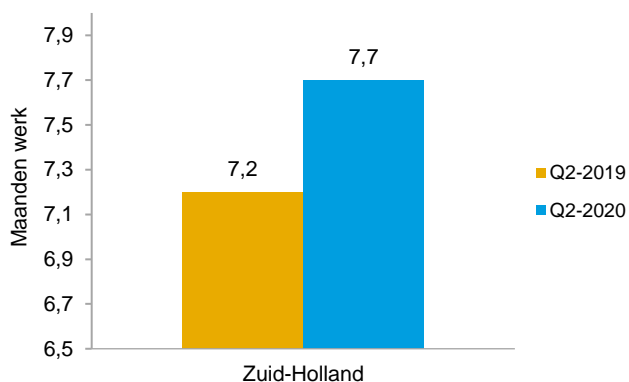

Bouwproductie krimpt met 4%

Na een lange periode van stabiele groei, neemt de bouwproductie in Randstad Zuid dit jaar af met 4%. Het totale bouwvolume voor de regio komt hiermee uit op ongeveer € 17,2 miljard. De teruggang in de regio dit jaar wordt voornamelijk gedreven door een teruglopende productie in de woningbouw (-7,5%) en de gww-sector (-5%).

(Alle productiebedragen zijn in prijzen van 2018)

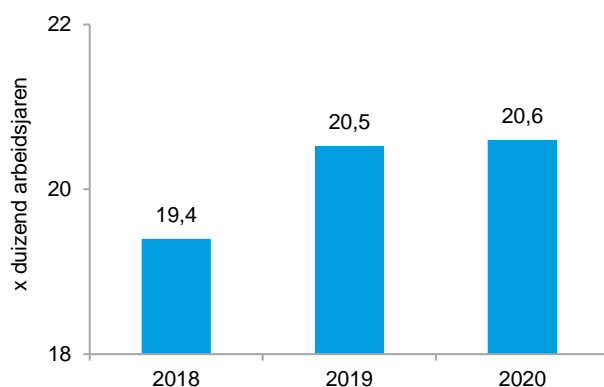
Orderportefeuilles

Toename onderhanden werk

In Zuid-Holland is de werkvoorraad van bouwbedrijven in het tweede kwartaal van dit jaar licht gestegen ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder. Bouwbedrijven hadden in het afgelopen kwartaal 0,5 maand meer werk. Hiermee is Zuid-Holland (Randstad-Zuid) de enige regio waarin een stijging van de werkvoorraad heeft plaatsgevonden in het tweede kwartaal.

Ontwikkeling werkgelegenheid

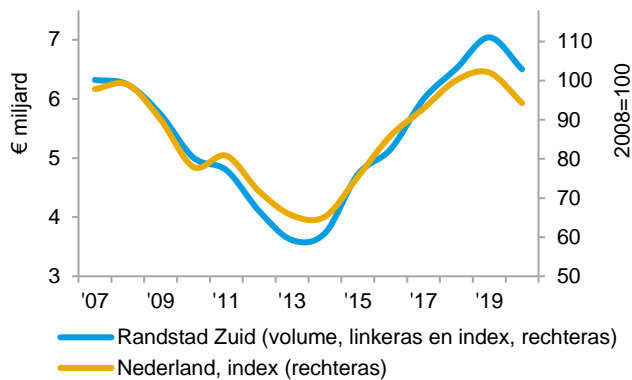
Arbeidsvolume stabiliseert

Ten opzichte van vorig jaar stabiliseert de werkgelegenheid in Randstad-Zuid. Het aantal arbeidsjaren stijgt dit jaar met 0,5%, waarmee het totale arbeidsvolume uitkomt op 20.600 arbeidsjaren. Vorig jaar was nog sprake van een sterke stijging van de werkgelegenheid in de regio. Toen groeide de werkgelegenheid met ongeveer 6%.

(Het betreft hier de werkgelegenheid van de uitvoerende bouw)

Ontwikkeling woningbouwproductie

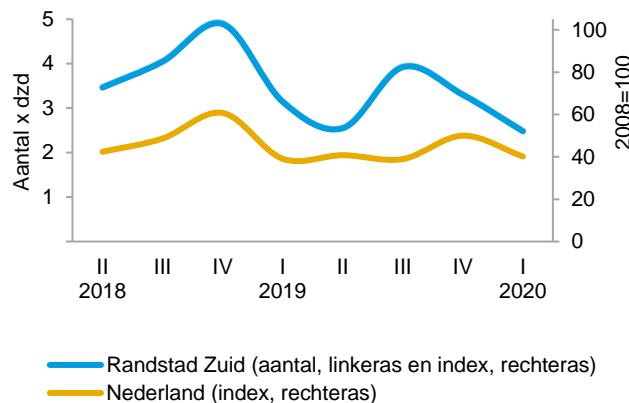

Sterke daling woningbouw*

De teruggang van de regionale bouwproductie wordt dit jaar vooral gedreven door de sterke krimp in de woningbouw. De woningbouw in de regio is goed voor bijna 40% van de regionale bouwproductie. Dit jaar neemt de woningbouwproductie in de regio af met 7,5%, waarmee het bouwvolume voor de woningbouw uitkomt op € 6,5 miljard. Vorig jaar groeide de woningbouw in de regio nog sterk met 8%.

* Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud

Aantal vergunningen woningbouw

Fors minder vergunningen verleend in 2019

De teruggang in de woningbouw dit jaar is het gevolg van de forse daling van het aantal verleende vergunningen voor woningen in 2019. In 2019 werden voor ongeveer 12.900 woningen vergunningen verleend, 22% minder dan het jaar ervoor.

Woningbouwproductie per provincie

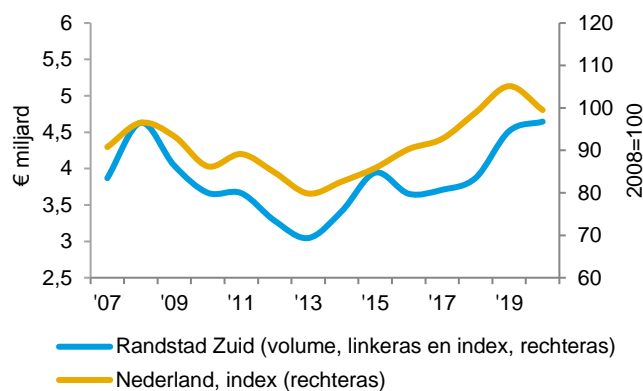
	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2018	2019	2020	2019	2020
Zuid Holland	6.516	7.040	6.500	8	-7,5
Nederland	29.275	29.875	27.475	2	-8

Zuid-Holland presteert gemiddeld

De regio bestaat enkel uit de provincie Zuid-Holland. De groei en het geraamde productievolume betreffen dan ook de verwachte ontwikkeling in Zuid-Holland. Het productievolume in Zuid-Holland is ruim een vijfde van de totale woningbouwproductie in Nederland.

Ontwikkeling utiliteitsbouwproductie

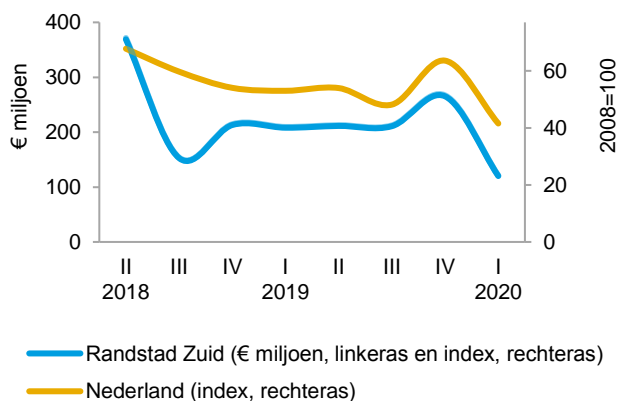

Solide groei utiliteitsbouwproductie*

De utiliteitsbouwproductie in de regio neemt dit jaar met 3% toe, waarmee het bouwvolume voor de utiliteitsbouw uitkomt op ruim € 4,6 miljard. Alhoewel de groei dit jaar op een veel lager niveau ligt dan het jaar ervoor (+16,5%), is Randstad-Zuid de enige regio waar voor dit jaar positieve groeicijfers in de utiliteitsbouw worden verwacht.

* Nieuwbouw, herstel en verbouw, onderhoud

Bouwvolume vergunningen utiliteitsbouw

Stabilisering vergund volume

In 2019 kwam het totale vergunde volume voor de utiliteitsbouw uit op ongeveer € 900 miljoen, dit is ongeveer even hoog als het volume het jaar daarvoor. In het eerste kwartaal van 2020 nam het vergunde volume sterk af.

*Prijsniveau 2018

Utiliteitsbouwproductie per provincie

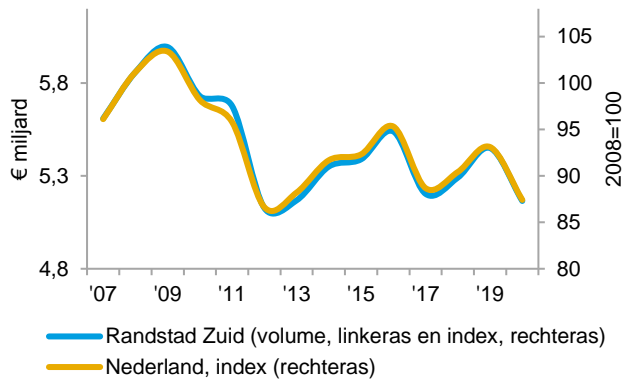
	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2018	2019	2020	2019	2020
Zuid Holland	3.872	4.515	4.645	16,5	3
Nederland	21.100	22.700	21.250	7,5	-6,5

Groeiende utiliteitsbouwproductie

De regio bestaat enkel uit de provincie Zuid-Holland. De groei en het geraamde productievolume betreffen dan ook de verwachte ontwikkeling in Zuid-Holland.

Ontwikkeling infraproductie

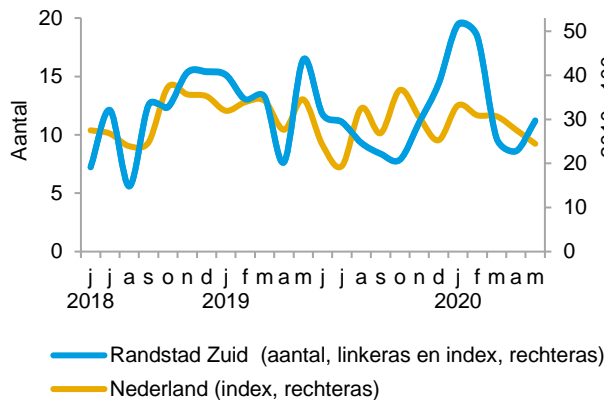

Infraproductie* krimpt met 5%

De productie ten behoeve van infrastructurele werken krimpt dit jaar met 5%. Hiermee ontwikkelt de infraproductie in de regio zich op hetzelfde niveau als het landelijk gemiddelde. Het totale productievolume voor de regio wordt geraamd op ruim € 5,1 miljard, waarmee het landsdeel bijna een derde van de binnenlandse productie voor zijn rekening neemt.

* Nieuwbouw en reconstructie, reparatie en onderhoud

Openbare aanbestedingen

Aantal openbare aanbestedingen daalt

In 2019 zijn in totaal 125 infra-projecten openbaar aanbesteed, 15% minder dan het jaar ervoor. Dit jaar hebben er, in de periode tot en met mei, in totaal 67 openbare aanbestedingen plaatsgevonden. Dit zijn evenveel aanbestedingen als in dezelfde periode een jaar eerder.

Infraproductie per provincie

	Volume, € miljoen			Jaarlijkse verandering, %	
	2018	2019	2020	2019	2020
Zuid Holland	5.291	5.450	5.165	3	-5
Nederland	16.825	17.250	16.350	2,5	-5

Evenwichtige groei

Als enige provincie in landsdeel Randstad Zuid valt de totale infraproductie in zijn geheel toe te schrijven aan Zuid-Holland. Het aandeel van Zuid-Holland in de landelijke productie is in de periode 2018-2020 constant ongeveer een derde.